AGENCIJA ZA STATISTIKU BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCY FOR STATISTICS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

PRIOPĆENJE
FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom uporabe podataka obvezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA/ YEAR VII | SARAJEVO, 20.08.2019. | BROJ/ NUMBER 2

POSLOVNE STATISTIKE
BUSINESS STATISTICS
INDEKSI PROIZVODNJE U GRAĐEVINARSTVU U BOSNI I HERCEGOVINI
DRUGO TROMJESEČJE 2019.
INDICES OF PRODUCTION IN CONSTRUCTION IN BOSNIA AND HERZEGOVINA
2nd QUARTER 2019

Ukupna desezonirana proizvodnja u građevinarstvu[1)] u Bosni i Hercegovini u drugom tromjesečju 2019. u poređenju sa prvim tromjesečjem 2019. bilježi pad za 0,1%. Promatrano prema vrsti građevinskih objekata, u istom razdoblju na objektima visokogradnje zabilježen je pad za 0,6% a na objektima niskogradnje rast za 0,4%.

The total seasonally adjusted production in construction[1)] *in Bosnia and Herzegovina in second quarter 2019, as compared to first quarter 2019, decreased by 0.1%. By types of construction, in the same period, it decreased by 0.6% on the building constructions and increased by 0.4% on the civil engineering works.*

Ukupna kalendarski prilagođena proizvodnja u građevinarstvu[2)] u Bosni i Hercegovini u drugom tromjesečju 2019. u poređenju sa drugim tromjesječjem 2018. bilježi pad za 2,2%. Promatrano prema vrsti građevinskih objekata, u istom razdoblju na objektima visokogradnje zabilježen je pad za 1,0% a na objektima niskogradnje pad za 3,2%.

The total working day adjusted production in construction[2)] *in Bosnia and Herzegovina in second quarter 2019, compared to second quarter 2018, decreased by 2.2%. If compared by types of construction works, then, in the same period, it decreased by 1.0% on the building constructions and decreased by 3.2% on the civil engineering works.*

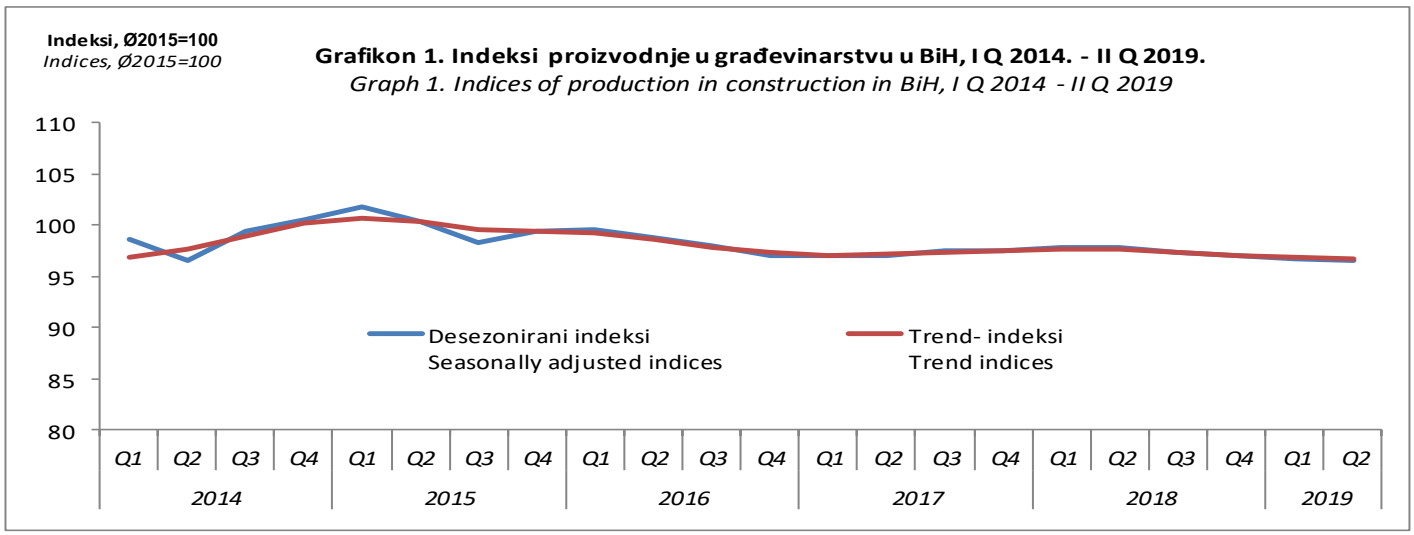

1) Podaci koji se uspoređuju s podacima od prethodnog tromjesečja (tzv. tromjesečna usporedba) prema Eurostatovoj terminologiji i praksi su desezonirane stope rasta, u skladu s Uredbom Vijeća (EZ-a) br. 1165/98 i preporukama o kratkoročnim statistikama za prezentaciju i interpretaciju indeksa građevinskih radova.

2) Podaci koji se uspoređuju s podacima istog tromjesečja prethodne godine (tzv. godišnja usporedba), prema Eurostatovoj terminologiji i praksi jesu kalendarski prilagođeni indeksi.

1) Data compared to those of the previous quarter (the so-called quarter -on- quarter comparison) according to the Eurostat's terminology and practice are seasonally adjusted growth rates, in line with the Council Regulation No. 1165/98 of the EU and the STS recommendations for the presentation and interpretation of the construction work indices.

2) Data compared to those of the same quarter of a previous year (the so--called year-on-year comparison) according to the Eurostat's terminology and practice is working-day adjusted indices.

1.1. GRAĐEVINSKI RADOVI – TROMJESEČNE STOPE PROMJENA IZRAČUNATE IZ DESEZONIRANIH INDEKSA, II TROMJESEČJE 2019.

CONSTRUCTION WORKS – QUATER-ON-QUARTER GROWTH RATES CALCULATED ON BASIS OF SEASONALLY ADJUSTED INDICES, II QUARTER 2019

	Q1. 2018. / Q4. 2017.	Q2. 2018. / Q1. 2018.	Q3. 2018. / Q2. 2018.	Q4. 2018. / Q3. 2018.	Q1. 2019. / Q4. 2018.	Q2. 2019. / Q1. 2018.	
Ukupno građevinski radovi	0,4	-0,1	-0,5	-0,3	-0,4	-0,1	*Total construction works*
Prema vrsti građevina							*According to type of construction works*
na objektima visokogradnje	0,2	0,2	0,2	0,4	0,2	-0,6	*on building constructions*
na objektima niskogradnje	0,6	-0,3	-1,1	-0,8	-0,8	0,4	*On civil engineering works*

1.2. GRAĐEVINSKI RADOVI – GODIŠNJE STOPE PROMJENA IZRAČUNATE IZ KALENDARSKI PRILAGOĐENIH INDEKSA, II TROMJESEČJE 2019.

CONSTRUCTION WORKS – YEAR-ON-YEAR GROW RATES CALCULATED ON BASIS OF WORKING-DAY ADJUSTED INDICES, II QUARTER 2019

	Q1. 2018. / Q1. 2017.	Q2. 2018. / Q2. 2017.	Q3. 2018. / Q3. 2017.	Q4. 2018. / Q4. 2017.	Q1. 2019. / Q1. 2018.	Q2. 2019. / Q2. 2018.	Q1.- Q2. 2019. / Q1.- Q2. 2018.	
Ukupno građevinski radovi	1,6	0,8	-0,3	-0,3	-1,0	-2,2	-1,6	*Total construction works*
Prema vrsti građevina								*According to type of construction works*
na objektima visokogradnje	3,2	0,7	1,2	1,8	2,6	-1,0	0,8	*on building constructions*
na objektima niskogradnje	0,3	0,9	-1,6	-2,0	-4,0	-3,2	-3,6	*On civil engineering works*

1.3. GRAĐEVINSKI RADOVI – IZVORNI (NEPRILAGOĐENI) INDEKSI UKUPNO I PREMA VRSTI GRAĐEVINSKIH RADOVA, II TROMJESEČJE 2019.

CONSTRUCTION WORKS – GROSS (UNADJUSTED) INDICES, TOTAL AND ACCORDING TO TYPES OF CONSTRUCTION WORKS, II QUARTER 2019

	Struktura / *Structure*	Q2. 2019. / Ø 2018.	Q2. 2019. / Q2. 2018.	Q1.- Q2. 2019. / Q1.- Q2. 2018.	
Ukupno građevinski radovi	100	97,7	97,6	98,1	*Total construction works*
Prema vrsti građevina					*According to type of construction works*
na objektima visokogradnje	41,7	98,2	98,7	100,6	*on building constructions*
na objektima niskogradnje	58,3	97,2	96,7	96,3	*On civil engineering works*

2. STRUKTURA ODRAĐENIH SATI NA GRADILIŠTIMA, PREMA VRSTAMA GRAĐEVINA I RADOVA, II TROMJESEČJE 2019. (u %)

COMPOSITION OF HOURS WORKED ON SITES, BY TYPES OF CONSTRUCTIONS AND TYPES OF WORKS, II QUARTER 2019 (in %)

	Q2. 2019.			
	Ukupno / *Total*	Novogradnja / *New constructions*	Ostali radovi[1)] / *Other works [1)]*	
Ukupno	100,0	56,2	43,8	*Total*
Na objektima visokogradnje	49,4	38,0	11,4	*On building constructions*
Na objektima niskogradnje	50,6	18,2	32,4	*On civil engineering works*

[1)] Rekonstrukcije (poboljšanja postojećih građevina), popravci i održavanje

[1)] Reconstructions, repair works and maintenance of existing constructions

Grafikon 2. Struktura odrađenih sati na gradilištima u BIH, II tromjesečje 2019.
Graph 2. Composition of hours worked on sites in BIH, II quarter 2019

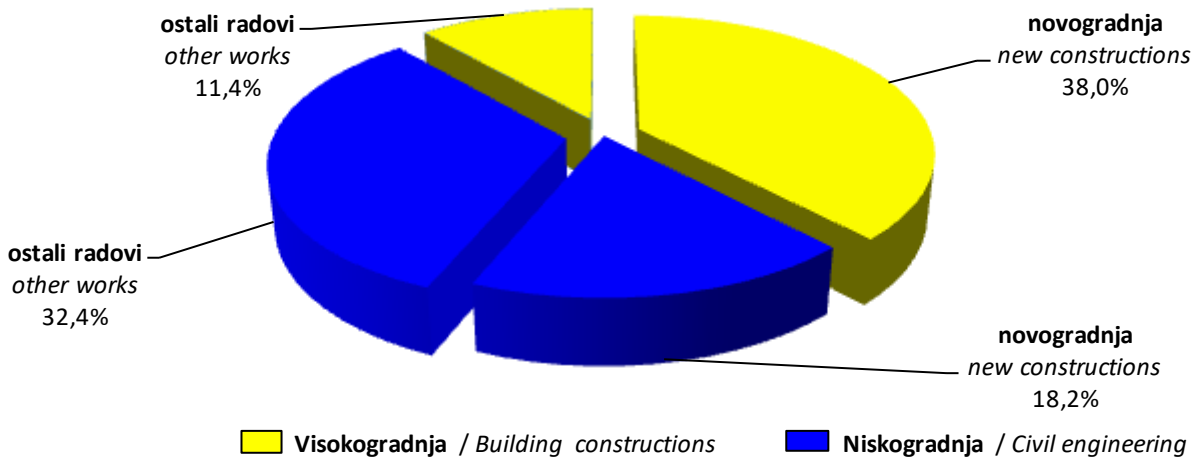

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

U ovom priopćenju indeksi proizvodnje u građevinarstvu prikazani su na međugodišnjoj lančanoj osnovi i na stalnoj baznoj godini 2015. = 100 u skladu s Uredbom Vijeća EU-a o kratkoročnim statistikama *(Short-Term Statistics)*, br. 1165/98. i njenim izmjenama i dopunama. Agencija za statistiku BIH započela je s dostavljanjem tromjesečnih indeksa građevinskih radova u Eurostat koji također objavljuje indekse proizvodnje u građevinarstvu na internet stranicama http://ec.europa.eu/eurostat/euroindicators kao jednog od Glavnih europskih ekonomskih pokazatelja (tzv. GEEP) na stalnoj baznoj godini 2015. = 100, čime se omogućuje neposredna usporedbu kretanja građevinskih radova BiH s državama članicama EU-a. Indeks proizvodnje u građevinarstvu u BIH potpuno je usklađen s europskim standardima.

Indeks proizvodnje u građevinarstvu jedan je od glavnih kratkoročno-poslovnih pokazatelja. Njime se aproksimira razvoj obima ukupne građevinske proizvodnje u sektoru građevinarstva, i raščlanjeno na njegove najvažnije komponente radova na objektima visokogradnje i niskogradnje. Raščlamba se temelji na Klasifikaciji vrsta građevinskih objekata.

Pravna i metodološka osnova

Tromjesečni izvještaj građevinarstva (K KPS GRAĐ-21) provodi se u BIH u entitetima i distriktu Brčko na temelju Zakona o statistici BiH (Sl. glasnik BiH br. 26/04 i 42/04) kao i odgovarajućim entitetskim zakonima.

Koncepti i definicije koji se primjenjuju u istraživanjima K KPS GRAĐ-21 u BIH usklađeni su s konceptima i definicijama iz Metodologije za kratkoročne poslovne statistike EU-a (Tema 4, ISSN 1725-0099, Europska zajednica, 2006.) i Uredbe Komisije (EZ-a) br. 1503/2006. o definicijama varijabli, popisu varijabli i učestalosti prikupljanja podataka.

NOTES ON METHODOLOGY

In this first release, indices of production in construction are presented on the inter-annual chain basis and on the fix base year 2015 = 100, in line with the Council Regulation (EC) concerning Short-Term Statistics No. 1165/98 and its amendments. Agency for statistics of BIH started with delivery of the indices of production in construction for the BiH on the quarterly basis to Eurostat which publishes it on the Eurostat's web site http://ec.europa.eu/eurostat/ as one of the principal European economic indicators (the so-called PEEIs) presented on the base year 2015=100, which provides basis for a direct comparison of the development of the construction production between the BiH and the Member States. The indices of production in construction for BiH are fully harmonised with the European standards.

The index or production in construction is one of the principal short-term business indicators. It approximates the evolution of the volume of production in construction within the construction sector, broken down into building construction and civil engineering works. The breakdown on the building construction and civil engineering works are based on the Classification of types of construction.

Legal and methodological framework

The Quarterly Report on construction (K KPS GRAĐ-21) is carried out in BiH by the entities and District Brčko on the basis of the Official Law on Statistics of BiH (Official Gazette Nos 26/04 and 42/04) as well as entities laws, respectively.

Concepts and definitions used in the K KPS GRAĐ-21 *Surveys are harmonised in BiH with the EU Methodology of Short-Term Business Statistics (Theme 4, ISSN 1725-0099; European Communities, 2006) as well as with the Commission Regulation (EC) No 1503/2006 on definitions of variables, list of variables and frequency of data compilation.*

Pokrivenost i obuhvat

Tromjesečni izvještaj građevinarstva (K KPS GRAĐ-21) prikuplja se za poslovne subjekte ili njihove dijelove koji su u Statističkom poslovnom registru poslovnih subjekata razvrstani u područje F Građevinarstvo u skladu sa KD BiH 2010.

Podaci se odnose na građevinske radove (na novim građevinama, rekonstrukcijama, popravcima i održavanju postojećih građevina) izvršene na području Bosne I Hercegovine. Razvrstavanje građevina i radova izvršeno je prema Klasifikaciji vrsta građevina – KVGO BiH, koja je usklađena s klasifikacijom koju propisuje Eurostat *(Classifications of Types of Constructions – CC, final version).*

Scope and coverage

*The Quarterly Report on construction (*K KPS GRAĐ-21*) is collected from business entities and their parts classified in the Statistical Business Register of Business into section F Construction according to the KD BiH 2010.*

Data refer to all construction works (new constructions and reconstructions, maintenance and repair works on existing constructions) done on the territory of the BiH. Constructions and works are classified according to the Classifications of Types of Constructions (EU CC)– KVGO BIH which is harmonized with appropriate classification prescribed by Eurostat (Classifications of Types of Constructions – CC, final version)

Metoda kalkulacije

Indeksi obima građevinskih radova temelje se na odrađenim satima radnika na gradilištima prema Metodologiji za kratkoročne poslovne statistike, tumačenje i smjernice na temu Industrija, trgovina i usluge, ISSN 1725-0099, Europske zajednice, 2006.

Ponderi za izračun indeksa proizvodnje u građevinarstvu temelje se na vrijednosti izvršenih građevinskih radova.

Calculation method

The volume indices of construction works are based on the number of hours worked on sites, according to the Methodology of short-Term Business Statistics, Interpretation and Guidelines, Theme: Industry, Trade and Services, ISSN 1725-0099, European Communities, 2006.

Weights used for calculation of the indices of production in construction are based on the value of construction works.

Prezentacija serija indeksa

Indeksi proizvodnje u građevinarstvu u ovom priopćenju prikazuju se kao izvorni (neprilagođeni) indeksi, desezonirani indeksi (iz kojih je isključen utjecaj kalendarskih dana i sezonske sastavnice), kalendarski prilagođeni indeksi (iz kojih je isključen utjecaj kalendarskih dana, npr. broj radnih dana, nacionalni blagdani, učinak Uskrsa itd.) te trend-indeksi (desezonirani indeksi iz kojih je isključen utjecaj slučajne sastavnice).

Desezoniranje i kalendarska prilagodba provedeni su s pomoću programskog alata "Demetra" – Eurostat, verzija 2.2.0, primjenom metode TRAMO-SEATS na tromjesečnoj seriji indeksa (Ø 2015. = 100), koja počinje indeksom za prvo tromjesečje 2005. Izračunate serije indeksa proizvodnje u građevinarstvu usporedive su s onima koje objavljuje Eurostat.

Indices series presentation

The indices of production in construction are presented in this release as gross (non-adjusted) indices, seasonally adjusted indices (in which the effect of certain calendar days and the seasonal effect have been excluded), working-day adjusted indices (in which the effect of certain calendar days has been excluded, e.g., the number of working days, national holidays, Easter etc.) and trend indices (seasonally adjusted indices from which the random component effect has been excluded).

The seasonal and working-day adjustment were done by applying the "Demetra" programme interface – Eurostat, version 2.2.0, by using the TRAMO/SEATS Method on the monthly index series (Ø 2015 = 100), which begins with the index for the first quarter of 2005. Calculated series of indices of production in construction are comparable to those published by Eurostat.

Desezonirani indeksi

Pod pojmom "desezonirani indeksi" podrazumijeva se da su podaci prilagođeni za sezonu i kalendarske dane. U skladu s Eurostatovim preporukama i Uredbom Vijeća (EZ-a) br. 1165/98., podaci koji se uspoređuju sa podacima iz prethodnog razdoblja (tzv. tromjesečna usporedba prema Eurostatovoj terminologiji i praksi) prikazuju se u desezoniranom obliku indeksa građevnih radova ili iz njih izračunatih stopa rasta).

Seasonally adjusted indices

The term seasonally adjusted indices indicate that data are adjusted for both seasonal and working-day effects. In line with the Eurostat's Recommendations and the Council Regulation No 1165/98, data that are compared to those of the previous quarter (the so-called quarterly comparison – according to the Eurostat's terminology and practice) are presented in a seasonally adjusted form of construction works indices or its grows rates).

Kalendarski prilagođeni indeksi

Pod pojmom "kalendarski prilagođeni indeksi" podrazumijeva se da su podaci prilagođeni za kalendarske dane. Sukladno s Eurostatovim preporukama i Uredbom Vijeća (EZ-a) br. 1165/98., podaci koji se uspoređuju sa podacima iz istog tromjesečja prethodne godine (tzv. godišnja usporedba prema Eurostatovoj terminologiji i praksi) prikazuju se u kalendarski prilagođenom obliku indeksa građevnih radova ili iz njih izračunatih stopa rasta.

Working-day adjusted indices

The term working day adjusted indices indicate that data are adjusted only for working-day effects. In line with the Eurostat's Recommendations and the Council Regulation No 1165/98, data that are compared to those of the same quarter of a previous year (the so--called annual comparison according to the Eurostat's terminology and practice) are presented in a working-day adjusted form of industrial construction works indices or its grows rates.

Izdaje i i tiska Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published and printed by the Agency for Statistics of Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon*/Phone:****+387 (33) 220 626 * Telefaks*** */Telefax:* ***+387 (33) 220 622***
Elektronička pošta*/E-mail:* ***bhas@bhas.ba * Internet stranica*** *Web site:* ***http://www.bhas.ba***

Odgovara ravnatelj: **dr.sc.**_***Velimir Jukić***
Person responsible: PhD Velimir Jukic, Director

Priopćenje priredili: Fahir Kanlić, Dženita Babić, Anita Brković i Azur Đapo
Prepared by: Mr. Fahir Kanlić, Mrs. Dženita Babić, Mrs. Anita Brković and Mr. Azur Đapo

Podaci iz ovog priopćenja objavljuju se i na internet.
First Release data are also published on the internet